

2008-03-31
YTTRANDE

Statsrådsberedningen
103 33 STOCKHOLM

Lissabonfördraget (DS 2007:48)

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva har beretts tillfälle att yttra sig över Statsrådsberedningens rapport med förslag om att riksdagen ska godkänna Lissabonfördraget. Motiven är bl.a. att EU med det nya fördraget kan arbeta både mer demokratiskt och effektivt. Vi vill lämna följande kortfattade synpunkter.

Vi ser tydliga fördelar med det nya fördraget. Det ger en effektivare beslutsprocess och möjlighet att gemensamt agera i viktiga frågor som mänskliga rättigheter och klimatförändringen. Det ger också på många sätt en mer demokratisk, tydlig och öppen union. Samtidigt innebär det att befogenheter flyttas från nationell till europeisk nivå, vilket i en del avseenden ger anledning till oro. Det försvagar vår nationella suveränitet och möjlighet till lösningar som passar just oss.

Vi tar här inte ställning till om riksdagen bör godkänna fördraget. Vi begränsar oss till att lyfta fram betydelsen av bestämmelserna om demokratin och vikten av att den lokala samhällsnivån ges inflytande.

Fördraget innebär att besluten ska fattas så nära medborgarna som möjligt och att en öppen, tydlig och regelbunden dialog ska föras med det civila samhället. Det ser vi som fundamentalt.

Det är viktigt att deltagandedemokratin utvecklas genom att det civila samhällets synpunkter tas tillvara på ett tidigt stadium i beredningen av olika EU-frågor. Ambitionen att fördjupa samråden i referensgrupper och nya dialogformer är mycket positiv. Vi ser fram emot att samråda med vår EU-minister om hur de lokala intressena kan tillvaratas i ett allt mer centraliserat samhälle.

Vi vill här lyfta fram den lokala samhällsnivån, den närmast medborgarna och under kommunen. I Sverige och många andra länder i Europa är det angeläget att ge denna första samhällsnivå större utrymme och ökad status. Hos oss finns omkring 4500 lokala utvecklingsgrupper spridda över hela landet. De svarar för helheten lokalt i bygden under den kommunala nivån. De representerar den lokala allmännyttan och är ett mellanting mellan en lokal förening och en liten kommun. Grupperna utvecklar företagsamma och hållbara bygder. De vitaliserar demokratin, stärker ekonomin och ger tillväxt i hela

Sverige. Det folkliga engagemang som grupperna mobiliserar och koordinerar är en betydande kraft för samhällsutvecklingen. Deltagandedemokratien som grupperna representerar kompletterar den representativa demokratin.

Vi anser att denna första lokala samhälls nivå ska stärkas på olika sätt och inom många områden, exempelvis inom samhällsplaneringen och som aktörer i EU-programmen.

Vi vill också peka på betydelsen av europeiskt samarbete mellan nationella organisationer som främjar lokal utveckling, främst på landsbygden. Idag finns de i lite olika form i de flesta EU-länder. De svarar för den ”sociala dimensionen” av hållbar utveckling och kompletterar jordbruks- och miljöorganisationerna. Demokratien och helheten lokalt är ledstjärnor. Exempel är PREPARE (Pre-accession Partnerships for Rural Europe) med tyngdpunkt i östra Europa och ERA (European Rural Alliance) en förening av europeiska landsbygdsorganisationer. Dessutom etablerades ERCA (European Rural Community Association) den 8 mars i år vid Landsbygdsriksdagen i Lycksele. Det är ett nätverk av nationella byarörelser i Europa, som ska samla och ge röst åt folket på landsbygden. I dessa organisationer har Sverige en framskjuten position. Ett nordiskt samarbete sker sedan lång tid tillbaka i Hela Norden ska leva.

Det är mycket viktigt att de här organisationerna inte bara inbjuds att delta i möten och grupper av olika slag utan också ges ekonomiska möjligheter att medverka och agera. De har en synnerligen betydelsefull uppgift i att stärka civilsamhällets kapacitet lokalt och bli en motvikt till starka krafter som drar mot ekonomisk och geografisk koncentration i Europa.

Med vänlig hälsning

Karl Erik Nilsson
Ordförande

Staffan Bond
verksamhetschef